

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum ipsa reuelatio prophetica fiat per influentiam aliquarum specierum,
vel per solam influentiam luminis? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

dicit in 4. cap. cœlest. Hierar. de visionibus prophetice loquens, quod sapiens theologus visionem illam dici esse diuinam, quæ sit per similitudinem rerum forma corporali carentium ex reductione videntium in diuinam. Et huiusmodi similitudines diuino lumine illustratæ magis habent rationem speculi, quam Dei essentia. Nam in speculo resultant species ab alijs rebus, quod non potest dici de Deo. Sed huiusmodi illustratio mentis prophetice potest dici speculum, in quantum resultat ibi similitudo veritatis diuine præsentia. Et propter hoc dicitur speculum æternitatis, quod repræsentans Dei præsentiam, qui in sua æternitate omnia præsentiaiter videt, vt dictum est.

Ad primū ergo dicendum, quod propheta dicitur inspicere in libro præsentia Dei, in quantum ex ipsa præsentia Dei resultat veritas in mente prophetæ.

Ad secundum dicendum, quod in prima veritate dicitur homo videre propriam formam qua existit, quantum primæ veritatis similitudo resulget in mente humana, ex qua anima habet, quod scriptura cognoscat.

Ad tertium dicendum, quod ex hoc ipso quod Deo futura contingentia sunt secundum immutabilem cognitionem, potest imprimere menti prophetæ per essentiam videant.

ARTIC. II.

825 *Vtrum in prophetica reuelatione imprimantur in mentis menti propheta noua rerum species, vel solum nouum lumen?*

3. cont. c. 154 co. 1
Et ver 9.
1. ar. 7.
* in prin. commen. tarij ad 1 c. Amos, 80. 6.
Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod in prophetica reuelatione non imprimantur in mentis menti propheta noua rerum species, sed solum nouum lumen, quia sicut dicit * glossa Hierony. Amos 1. Propheta videntur similitudinibus rerum in quibus conuersati sunt. Sed si visio prophetica fieret per aliquas species de nouo impressas, nihil operaretur in præcedens

cedens conuersatio. Ergo non imprimuntur aliqua species de nouo in animam prophetæ, sed solum propheticum lumen.

¶ Præterea, Sicut * August. dicit 12. super Gen. ad litteram, Visio imaginaria non facit prophetiam, sed solum visio intellectualis. Vnde etiam Dan. 10. dicitur, quod intelligentia opus est in visione. Sed visio intellectualis, sicut in eodem lib. dicitur, non fit per aliquas similitudines, sed per ipsam rerum veritatem. Ergo videtur quod prophetica reuelatio non fiat per impressionem aliquarum specierum.

l. 12. c. 9. to 3.

¶ Præterea, Per donum prophetiæ Spiritus sanctus exhibet homini id quod est supra facultatem naturæ humanæ. Sed formare quascumque rerum species potest homo ex facultate naturali. Ergo videtur quod in prophetica reuelatione non infundatur aliqua rerum species, sed solum intelligibile lumen.

SED contra est, quod dicitur Osee 12. Ego visiones multiplicavi eis, & in manibus prophetarum, assimilatus sum. Sed multiplicatio visionum non fit secundum lumen intelligibile, quod est commune in omni prophetica visione, sed solum secundum diuersitatem specierum, secundum quas etiam est assimilatio. Ergo videtur quod in prophetica reuelatione imprimantur nouæ species rerum, & non solum intelligibile lumen.

RESPONDEO dicendum, quod sicut * Augustinus dicit 12 super Genes. ad litteram, Cognitio prophetica maxime ad mentem pertinet. Circa cognitionem autem humanæ mentis duo oportet considerare, scilicet acceptionem siue representationem rerum, & iudicium de rebus representatis. Quando autem representantur menti humanæ res aliqua secundum aliquas species & secundum naturæ ordinem: primo, oportet quod species represententur sensui: secundum imaginationem: tertio, intellectui possibili, qui innaturatur à speciebus phantasmatum secundum illustrationem intellectus agentis. In imaginatione autem non solum

l. 12. c. 9. cir. prin. to. 3.

solum sunt formæ rerum sensibilium, secundum quod accipiuntur à sensu: sed transmutantur diuersimodè, vel propter aliquam transmutationem corporalem, sicut accidit in dormientibus & furiosis: vel etiam secundum imperium rationis disponuntur phantasmatà in ordine ad id quod est intelligendum. Sicut enim ex diuersa ordinatione earundem litterarum occurrunt diuersi intellectus: ita etiam secundum diuersam dispositionem phantasmatum resultant in intellectu diuersæ species intelligibiles. Iudicium autem humanæ mentis fit secundum vim intellectualem huius. Per donum autem prophetiæ confertur aliquid huius menti supra id quod pertinet ad naturalem intelligentiam, quantum ad utrumque, scilicet & quantum ad iudicium, per influxum luminis intellectualis; & quantum ad acceptionem seu representationem rerum, quæ fit per aliquas species. Et quantum ad hoc secundum potest assimilari doctrinæ humanæ reuelationi prophetiæ, non autem quantum ad primum. Homo enim suo discipulo representat aliquas res per signa operationum, non autem potest interius illuminare, sicut facit Deus. Horum autem duorum principalis est primum in prophetia, quia iudicium est completum cognitionis. Et ideo si cui fiat diuinitus representatio aliquarum rerum per similitudines imaginabiles, Pharaoni & Nabuchodonosor, aut etiam per similitudines corporales, ut Balthasar: non est talis quod dicitur propheta, nisi illuminetur eius mens ad iudicandum. Sed talis apparitio est quiddam imperfectum in genere prophetiæ. Unde à quibusdam vocatur in prophetia, sicut & diuinatio somniorum. Erunt autem propheta, si solummodo intellectus eius illuminatur ad diiudicandum, etiam ea quæ ab alijs imaginabiles sunt, ut patet de Ioseph, qui exposuit somnia Pharaonis. Sed sicut * Aug. dicit 12. super Genes. ad litteram, maximè propheta est, & qui utroque præcedit, ut scilicet videat in spiritu corporalium rerum significatiuas similitudines, & eas viuacitate mentis intel-

1 (2. c. 9.
in med.
69. 3.

intelligat. Repræsentantur autem diuinitus menti propheta, quandoque quidem mediante sensu, exte-
 rno quadam formæ sensibiles: sicut Daniel vidit scri-
 pturam parietis, vt legitur. Dan. 5. quandoque autem
 per formæ imaginarias, siue omnino diuinitus im-
 pressas, non per sensum acceptas, (puta si adicui cœ-
 co nato inprimerentur in imaginatione colorum simi-
 litudines) vel etiam diuinitus ordinatas ex his quæ à
 sensibus sunt acceptæ: sicut Hieremias vidit ollam
 succensam a facie aquilonis, vt habetur Hierem. 1. si-
 ue etiam imprimendo species intelligibiles ipsi men-
 ti: sicut patet de his qui accipiunt scientiam vel sa-
 pientiam infusam, sicut Salomon & Apostoli. Lumen
 autem intelligibile quandoque quidem imprimetur
 menti humanæ diuinitus, ad diiudicandum ea quæ
 alijs visa sunt: sicut * dictum est de Ioseph, & si-
 cut patet de Apostolis, quibus dominus aperuit sen-
 sum, vt intelligerent scripturas, vt dicitur Luc. 24.
 Et ad hoc pertinet interpretatio sermonum. Siue
 etiam ad diiudicandum secundum diuinam verita-
 tem, ea quæ cursu naturali homo apprehendit. Si-
 ue etiam ad diiudicandum veraciter & efficaciter
 ea quæ agenda sunt, secundum illud Isaiæ 63. Spi-
 ritus domini ductor eius fuit. Sic igitur patet
 quod prophetica reuelatio quandoque quidem fit
 per solam luminis influentiam: quandoque autem
 per species de nouo impressas vel aliter ordi-
 natas.

in isto 4.

Ad primum ergo dicendum, quod sicut * dictum, *in co. 67.*
 est, quandoque in prophetica reuelatione diuinitus
 ordinantur species imaginariæ præacceptæ à sensu se-
 cundum congruentiam ad veritatem reuelandam. Et
 tunc conuersatio præcedens aliquid operatur ad ip-
 sas similitudines, non autem quando totaliter ab ex-
 terno imprimuntur.

Ad secundum dicendum, quod visio intellectualis
 fit secundum aliquas similitudines corporales &
 diuinales: fit tamen secundum aliquam similitu-
 dinem

Ad tertium dicendum, quod, quaſcumque formas imaginatas naturali virtute homo poteſt formare abſolute huiusmodi formas conſiderando: non tamē ut ſint ordinatæ ad repræſentandas intelligibilesitates, quæ hominis intellectum excedunt, ſed alibi neceſſarium eſt auxilium ſupernaturalis luminis.

ARTIC. III.

Virum viſio prophetica ſemper fiat cum abſtractione à ſenſibus?

826

ver. q. 12
art. 9.

in gl. or.
in praſa
tione ſu
per prolo
gum Hie
ronym.

Ad tertium ſic proceditur. Videtur, quod viſio prophetica ſemper fiat cum abſtractione à ſenſibus. Dicitur enim Num. 12. Si quis fuerit inter vos propheta Domini, in viſione apparebo ei, vel per ſomnia loquar ad illum. Sed ſicut * Gloſſ. dicit in principio Pfalterij, viſio quæ eſt per ſomnia & viſiones per ea quæ videntur dici vel fieri: cum autem videntur dici, vel fieri, quæ non dicuntur, vel fieri alienatio à ſenſibus. Ergo prophetia ſemper fit alienatione à ſenſibus.

¶ 2 Præterea, Quando vna virtus multum augetur in operatione ſua, a ſua potentia abſtrahitur à ſuo actu: ſicut illi qui vehementer intendunt ad aliquid audiendum, non percipiunt viſu ea quæ coram eis ſunt. Sed in viſione prophetica eſt maxime intellectus eleuatus, & intenditur in ſuo actu. Ergo videtur quod ſemper fiat cum abſtractione à ſenſibus.

¶ 3 Præterea, Impoſſibile eſt idem ſimul ad diuerſas partes conuerſi. Sed in viſione prophetica mens conuertitur ad accipiendum à ſuperiori. Ergo non poteſt ſimul conuerſi ad ſenſibilia. Neceſſarium ergo